

HE 'A'AMU O TEŊĀ ' POKI
HOKO HĀ
QUECHUA

eligevivir
— SIN DROGAS —

HE 'A'AMU O TEŊĀ ' POKI HOKO HĀ

'A tātou 'e noho nei 'i te henua roa-roa nehe-nehe, ko Tire te 'īŋoa, huru kē huru kē te haka tere haŋa o te taŋata, 'o te ŋā poki, o te 'a'amu, 'o te haka tere haŋa henua 'e tētahi atu. 'Ī tātou he 'ite 'i te 'a'amu o te ŋā poki hoko hā, 'e rua vahine 'e rua tane, kona kē kona kē 'e noho ena, ka ai atu pē ira, 'e ai rō 'ā te haka tere haŋa pē koe 'ā.

'I te norte o Tire, 'i Putre, kona hoa o te 'ua 'i te 'āva'e o hora, 'i nī kona e noho ena e tahi poki tō'ona 'īŋoa ko Arawiri, te hā'aura'a o tō'ona 'īŋoa he pāta'u-ta'u, 'e rima ō'ona mātahiti, 'e oho rō 'ā ki te hare hāpī, mo 'ite ō'ona 'i te rauhuru me'e.

'I te ahi-ahi he hokorua i tō'ona koro mo hāpa'o 'i te alpaca, e kai 'ā 'i te mauku 'i ruŋa o te ma'uŋa. 'A Arawiri e ma'u rō 'ā i roto i tā'ana moiha'a, 'i te kai riva-riva, tā'ana vai 'e te kai haŋa rahi he quinoa, he kūmara ō'otu, 'e rauhuru ha'a'apu nene mo kai 'e mo ai o tō'ona pūai mo iri ki ruŋa o te ma'uŋa 'e mo topa haka 'ou mai.

Me'e haŋa rahi a Arawiri he pāta'u-ta'u pē nei:

He kai riva-riva 'a au

Hai ha'a'apu o te henua

Mo riva-riva mo haka pūai

'i ruŋa o te ma'uŋa 'e i te hare hāpī.

'I te sur o Tire 'e ai rō 'ā 'e tahi kona ko Tirúa. 'I ira e noho era a Millaray ko ia ko tō'ona nua ko Sayen, te hā'aura'a o tō'ona 'īhoā i te re'o mapuche, “vi'e māhatu riva”.

'Ararua e noho era, tō'ona matu'a vahine 'e aña era i te tomo haña o te vaka hī ika.

Te hā'aura'a o te 'īhoā 'o Millaray “tiare oro”, me'e haña rahi ā'ana he 'a'amu 'o ruña o tō'ona hua'ai, 'e tako'a o tō'ona kona noho, pē ira 'ā me'e haña rahi mo hiri i tō'ona rau'oho ko ia ko te haka roño 'i te 'a'amu, ko tu'u ā pē nei ē, ko tāpura 'ā te 'a'amu 'i roto o tō'ona rau'oho 'ai ka hapa'o pa he puka 'i roto 'o te hiri, 'e ko rehu haka 'ou te 'a'amu haña rahi 'o ruña o te rauhuru 'īhoā: ha'a'apu, ika, mā'ea, 'e hetu'u.

'E haka 'uhu rō 'ā mo 'ite mo ma'u 'āue 'mo 'a'amu ka nui-nui era ia.

'I vāeņa tini o te Moana Nui a Kiva te noho iņa o Pua te hā'aura'a o tō'ona 'iņa he rā'au tupuna, tō'ona motu te 'iņa ko Rapa nui, 'e ono o'ona matahiti me'e haņa rahi a Pua he tiare.

He uru i tō'ona kahu tiare, he ma'u i tā'ana pūtē tiare, he haka nehe-nehe 'i tō'ona rau'oho 'uri-'uri roa-roa hai tiare.

'E tahi mahana 'i te hare hāpi te ŋā poki ko koa 'ā o te 'ai he tu'u mai te raua ma'ori hāpī mai i a Tire, he tui tahi ananake i te korone tiare koia ko hei mo haka tau ki te ma'ori.

He pae tahi mo kato mai 'i te rauhuru tiare, he raupā, he tī, he tiare tea-tea, he ibisco, 'e he tipanie. He hāpī pē hē 'ana tui te korone, 'e te hei. 'I tu'u mai era te ma'ori, ko koa 'ā 'i te mahia o te ŋā poki.

'I vāeņa o te desierto 'o Atacama, 'e poreko mai ena te rio te 'ījoa ko Loa 'i nī kona 'e noho ena 'a Asiri, 'i muri 'o tō'ona mātu'a, te hā'aura'a o tō'ona 'ījoa he kata i tō'ona re'o tupuna. Tō'ona kiri 'apa 'uri, rau'oho'uri-'uri, 'e he nehe-nehe nō tō'ona kata haņa.

Asiri he tahuti he kori, he rere-rere, 'e ko tani ia mo vānaņa 'e a ia e vānaņa ena hai rima hai maņa-maņa, 'e ai rō 'ā te nā poki 'ina he aņi-aņi, 'o ira e ai rō 'ā te nā poki he to'o mai hai parau hai pentara he va'ai mo tā tū i tā'ana me'e haņa pahe manzana, pahe ha'i 'o pahe tiare.

He tu'u ki te mahana 'e tahi i a hora, ko hoa 'ā te 'ua, he nono'i 'e te nā poki 'o roto i te piha ki a Asiri:

—'E Asiri, ka tā tū koe i a Tayta Inti, he matu'a ra'ā.

He tā e Asiri ko tetu, tōua māmāri pa he tāporo. He ma'u i te tā tū ki haho he ma'u a ruņa ka ņaro rō te kapua.

Asiri 'e ko tano mo vānaņa, tō'ona repahoa ko aņi-aņi 'ā 'i te hora nei mo 'ui, he pāhono 'e Asiri hai kata nehe-nehe.

Te nā 'a'amu nei 'aha hā, o te rauhuru kona 'o Tire, 'e ko tū henua 'ā ko Tire roa-roa, ta'ato'a nā poki 'o te nā kona nei, e kai riva- riva rō 'ā pē koe 'ā, 'e haŋa rō 'ā mo haka roŋo 'i te 'a'amu, ko 'ite 'ā mo tarai nehe- nehe, 'e mo kata hai māhatu, 'āvai ta'e 'ite nō atu 'a pō 'a pō era, 'e tano nō te nā poki nei mo piri atu, mo 'a'amu atu 'i tētahi 'a'amu 'o rāua.

eligevivir
— SIN DROGAS —

